

Mevcut Vaziyet Planı Ayırık Otu Ayırık Oy Ayırık Düşüncelere Dair

– Ali R.MALKOÇ · 22 Aralık 2022

Mevcut Vaziyet Planı, Ayırık Otu, Ayırık Oy, Ayırık Düşüncelere Dair

Moralinizi bozma ve midenizi bulandırmayı da göze alarak; olumsuz durum tespiti ve gözlemlerimi öncelikle aktararak, devamında yol ve yöntem önerilerimi sunmak istiyorum. Kutuplaşmış bir dünyadan korkumuz yoktur. Bu bir doğal dentedir, süreçtir. Bilimsel bir gereğe ve gerçeğe dayanır. Art-eksi, pozitif-negatif, sıcak-soğuk, doğu-batı, sağ-sol, gece-gündüz vb. eşlemelerde; birisi olmasa diğerinin de bir anlamının kalmayacağı aşikârdır. Yeter ki, parazit ve yıkıcı unsurlar barındırmassınlar.

Mademki öncelikle, toplumu ve bileşenlerini masaya yatırdık. Arızaların kaynağına, ayrışma ve kırılma noktalarına bir neşter vuralım. Önce tespit, sonra teşhis ve devamında tedavi süreci olursa süreç tamamlanmış olur.

Skolastik, bağınaz, yoz, çığ, sığ, kısır, sinsi inanç veya düşüncelerin bünyesinde/ gölgesinde; sevgi, şefkat, saygı, erdem ve empatinin kırıntısını bile göremezsiniz.

Kuşatıcı, bütüncül bir kavrayıştan, mantık/muhakeme/mukayese esaslı bir anlayıştan çok uzaktırlar. Kurnazdırlar, çıkarıcıdırlar, gaspçıdırlar, despotturlar, zorbadırlar, kapkaççıdırlar, yıkıcıdırlar, asalaktırlar, taklitçidirler, kabadırlar.

Hayatın doğal akışına, kendilerinden katabilecekleri bir birikimleri yoktur. Beyin ve kalbi hücreleri odunlaşmış; gelişmeye/almaya/vermeye kapalıdırlar. Adeta robotik bir yapay zekânın emir eri olmuşlardır.

İnanırlar, inandırırılar fakat ikna edemezler. Gerçeklerle yüzleşmekten, geçmişiyile/çevresiyle hesaplaşmaktan korkarlar, sakınırlar. Topluluk ve güruh olmaktan, cemiyete geçiş sürecini tamamlayamamışlardır. Kalıcı ve bütüne odaklı, genel ilkeleri yoktur, ihtirasları, şablonları ve hazları vardır. Korkaktırlar, kaypaktırlar, oynaktırlar.

Analitik, sorgulayıcı, bilimsel, somut düşünceden çok uzaktırlar. Varsayımlarla, hayal ve umut aleminde yaşarlar.

Bir botanik bahçesinde tür tür ağaç çeşitliliği vardır. Meyve vereni vardır, meyve vermeyen, süs bitkisi ve endüstriyel hammadde olarak kullanılanı vardır. Renk renk çiçek açan bitkiler vardır.

Ama ayırık otu da vardır. Çiçekler arasında, istilacı bitki olarak pek hoş görülme de, ondan da hayvan yemi ve tıbbi karışımlarda yararlanıldığını bilmekteyiz. Yani kısaca doğal ekosistemde, hiçbir şey gereksiz değil ve ziyan olmamaktadır.

Evrende en zararlı unsur; adresini, kendini ve kimliğini bulamamış insanın varlığıdır. Bundan dolayıdır ki; “insanı düzelttin mi, her şey düzeldir” diye bir kural geliştirilmiştir.

Elbette, bu yazımızla sanal bir mahkeme kurup, kimseyi yargılamıyoruz. Bazen nedenden sonuca,

bazen sonuçtan nedenlere bakarak, sosyal ve düşünsel bir çözümleme yapıyoruz.

Kanıttan kanıya, kanıdan hükme ulaşabilmek için, adil, gerekçeli, bilimsel, yöntemsel, pozitif ve tutarlı bir sürecin işlenmesi gerekmektedir.

Anlatımlarımı benimseyebilir, çekimser kalabilir, karşı oy tercihinde bulunabilirsiniz. Bu en doğal ve insani bir hakkınız. Fakat ikna edici olabilmesi için, makul gerekçelerin de yazıya dökülmesi gerekir.

Hele bir de “ayrık oy” diye bir hükme katılma şekli var ki; detaylarını okuduğumda, hukuk felsefecilerinin, teorisyenlerinin bu zekâ ve bilimsel birikimlerine hayran kalmıştım. Bizim hukuk sistemimizde pek kullanılmasa da, sadece adli yargılamada değil, toplumun her alanında uygulanması gereken

bir fikir/proje/öneri/karar ve teklif geliştirme yöntemidir. İnsan bilincinin, özgürlük/özgünlük alanının ne kadar genişlediğini, “ayrık oy” tanımıyla daha iyi özümsemiş olacağız.

Ceza muhakemesinde çok yargıçlı yargılama sonucunda; hükme ilişkin müzakere ve oylama aşamasına geçildiğinde, hüküm kurabilmek için, tüm yargıçların tek tek oyları alınır.

Sonuçta oy birliği veya oy çokluğuyla bir karara varılır. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığına, mahkûmiyet, güvenlik tedbiri, davanın reddi/ düşmesi, HAGB (hükümün açıklanmasının geri bırakılması) gibi bir karara varılır. Varılan ortak kanaat ve kararlaştırılan hükmün çeşidi ne olursa olsun, herhangi bir yargıç, karşı oy yazısı da yazabilir, ayrık oy yazısı da. Ayrık oyun hukuki anlamı ve karşılığı şudur: “tamam ben de varılan ortak kanaate ve hükme katılıyorum ancak; yorum yöntemim, gerekçelerim, iddia, savunma ve delilleri değerlendirme şeklim, yasal dayanağım, vicdani kanaatimin işleyiş tarzı, ölçü ve tartı şeklim, temellendirmem, örnek aldığım içtihat ve uluslararası kararlar sizlerinkinden farklıdır ve şunlardır” diyerek kararının gerekçesini yazar.

Şimdi de sizlere; adli yargılama dışından, hayatın içinden “ayrık oy” tercihi ile aykırı tercih/kanı beyanlarına örnekler, öneriler sunmak istiyorum:

“Yerli ve milliciyim ama değer yargılarım sizlerinki gibi değil.”

“Müslümanım ama, yol/yöntem/ inanç kriterlerimiz sizlerle uyuşmuyor. Dini bir inancın, devletin kurullarını belirlemesine, tek tip bir inancın iktidara taşınmasını onaylayamam”

“Demokratik/laik/hukuk devletinden yanayım fakat anayasada yazılanları, gerçek yaşamda uygulanmadığını gözlemliyorum.”

“Ateistim fakat, bu tercihim beni bağlar, başkalarının inancıyla savaşmak gibi bir misyonum yok.”

“Cumhuriyetimizin ve devletimizin kurucu milli lideri; Mustafa Kemal Atatürk’e ve tüm milli mücadele kahramanlarına vefa, saygı ve minnet borcum var. Fakat mirası, devrimleri, ilkeleri, yenilikleri ve icraatlarının “Kemalizm” kalıbıyla sabitletmesine, durağanlaştırılmasına katılmıyorum. Çünkü, “benim fani vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, T.C. ise ilelebet payidar kalacaktır” sözünü miras bırakan ve “ bir karar, yenilik, icraat gerektiğinde, bıraktıklarımla, bilimsel ve tarihsel gerçekliği kıyaslayınız, hangisi ağır basıyorsa, onu tercih ediniz” anlamındaki sözü de bizi skolastik tavırdan arınmaya yöneltmektedir. Atatürk, değişmeyen bir inanç sistemi değil; gelişerek, değişerek büyümesi gereken bir sistemin alt yapısını kurmuştur. Biz onu moda bir deyimle “izm”lere hapsederek, yerimizde saymaya mahkûm oluruz.”

Kısa ve öz olarak; çağına ayak uydurabilen, iç dengelerini sağlamış, dış dünyaya karşı güvenlik

önlemlerini almış, teknolojik, sosyolojik, finansal, sosyal, bilimsel ve yönetim sistemleri ölçeğinde, küresel dengelere uyum sağlamış bir toplum yapısı ve devlet yönetimi inşa etmek istiyorsak; adeta cenaze merasimi sonrası yapılan, anlık planlamaya gelişen Mevlüt töreni ve ağıt organizasyonunu andıran birliktelik ve yapılanmalardan kaçınmak zorundayız.

Önce sivil ve örgütlü güçlü toplum, yerel dayanışma, devamında adil, demokratik, çoğulcu, özgürlükçü, global entegrasyona ayak uydurmuş, hukuku üstün gören bir sosyal devlete kavuşmamız gerekiyor.

Görüldüğü gibi, iddia, itham, şüphe, kuşku, zan, kanı ve kararlarımızla; bizim dışımızdaki dünyaya olumlu veya olumsuz bir etkimiz varsa, bu tercihimizin her şeyden önce meşruiyet, adalet, hakkaniyet temellerine oturması, usul hatası yapılmaması ve devamında kararımızın da bilim, mantık, etik süzgecinden geçirilmiş, somut delil, tutarlı gerekçe, sebep-sonuç ilişkisini açıklayan mantıklı bir nedensellik bağı olması gerekmektedir. Buralardan geçmeyen bir iddia ve kanı; suç ve ceza terazisine bile alınmaz. Masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı; insan onur ve erdeminin dokunulmazlığının yasal ve evrensel teminatıdır.

Her toplumsal ilişki ve iletişimimizi, birlikteliğimizi, adli bir duruşmaya taşımak, yaşamı çekilmez hale getirir. Koruyucu hekimlik gibi, önleyici hukuk bilincinin tüm topluma yaygınlaşması için, en üst düzey çabayı birlikte göstereyim. Daha yaşanabilir yarınları birlikte kuralım.

Samsun, 22.12.2022

Ali Rıza MALKOÇ

arm.web.tr